

Сборник съдебна практика

Дело C-594/18 P

Република Австрия
срещу
Европейска комисия

Решение на Съда (голям състав) от 22 септември 2020 година

„Обжалване — Държавни помощи — Член 107, параграф 3, буква в) ДФЕС — Членове 11 и 194 ДФЕС — Член 1, член 2, буква в) и член 106а, параграф 3 от Договора за Евратом — Помощ, предвидена за блок С на атомната електроцентрала Hinkley Point (Великобритания) — Решение, с което помощта се обявява за съвместима с вътрешния пазар — Цел от общ интерес — Цели на Европейския съюз, свързани с опазване на околната среда — Принципи на опазване на околната среда, на „замърсителят плаща“, на предпазните мерки и на устойчивост — Определяне на съответната икономическа дейност — Пазарна неефективност — Пропорционалност на помощта — Инвестиционна или оперативна помощ — Определяне на елементите на помощта — Известие относно гаранциите“

1. Помощи, предоставяни от държавите — Забрана — Дерогации — Помощи, които могат да се считат за съвместими с вътрешния пазар — Преценка от гледна точка на член 107, параграф 3, буква в) ДФЕС — Критерии — Преследване на цел от общ интерес — Критерий, който не е необходим (член 107, параграф 3, буква в) ДФЕС)

(вж. т. 18—21, 26, 30 и 39)

2. Помощи, предоставяни от държавите — Забрана — Дерогации — Помощи, които могат да се считат за съвместими с вътрешния пазар — Преценка от гледна точка на член 107, параграф 3, буква в) ДФЕС — Съобразяване на по-ранна практика — Изключване (член 107, параграф 3, буква в) ДФЕС)

(вж. т. 25)

3. Помощи, предоставяни от държавите — Разпоредби на Договора — Приложно поле — Мерки, преследващи цел от областта на Договора за Евратом — Включване (член 106а, параграф 3 АЕ; член 107 ДФЕС)

(вж. т. 32 и 33)

4. *Помощи, предоставяни от държавите — Забрана — Дерогации — Помощи, които могат да се считат за съвместими с вътрешния пазар — Преценка от гледна точка на член 107, параграф 3, буква в) ДФЕС — Мерки, преследващи цел от областта на Договора за Евратом — Приложимост на правилата на правото на Съюза в областта на околната среда — Принципи на опазване на околната среда, на „замърсителят плаща“, на предпазните мерки и на устойчивост — Право на държавите членки да определят структурата на енергийното си снабдяване — Избор на ядрената енергетика (член 106а, параграф 3 АЕ; член 107, параграф 3, буква в) и член 194 ДФЕС)*

(вж. т. 40—50)

5. *Помощи, предоставяни от държавите — Забрана — Дерогации — Помощи, които могат да се считат за съвместими с вътрешния пазар — Преценка от гледна точка на член 107, параграф 3, буква в) ДФЕС — Критерии — Липса на противоречащо на общия интерес въздействие върху условията на търговия — Установяване на засегнатия от помощта пазар (член 107, параграф 3, буква в) ДФЕС)*

(вж. т. 60—65)

6. *Помощи, предоставяни от държавите — Забрана — Дерогации — Помощи, които могат да се считат за съвместими с вътрешния пазар — Преценка от гледна точка на член 107, параграф 3, буква в) ДФЕС — Критерии — Наличие на неефективност на засегнатия от помощта пазар — Критерий, който не е необходим (член 107, параграф 3, буква в) ДФЕС)*

(вж. т. 66 и 67)

7. *Помощи, предоставяни от държавите — Забрана — Дерогации — Помощи, които могат да се считат за съвместими с вътрешния пазар — Преценка от гледна точка на член 107, параграф 3, буква в) ДФЕС — Критерии — Липса на противоречащо на общия интерес въздействие върху условията на търговия — Преценка — Кумулативен ефект на помощта и на други проекти за помощ, който може да настъпи в бъдеще — Ирелевантност (член 107, параграф 3, буква в) ДФЕС)*

(вж. т. 84—86)

8. *Помощи, предоставяни от държавите — Забрана — Дерогации — Помощи, които могат да се считат за съвместими с вътрешния пазар — Преценка от гледна точка на член 107, параграф 3, буква в) ДФЕС — Критерии — Липса на противоречащо на общия интерес въздействие върху условията на търговия — Съпоставка на предимствата на мерките за помощ и тяхното отрицателно въздействие върху вътрешния пазар — Съставни елементи на вътрешния пазар (член 107, параграф 3, буква в) ДФЕС)*

9. *Помощи, предоставяни от държавите — Забрана — Дерогации — Помощи, които могат да се ползват от дерогацията, предвидена в член 107, параграф 3, буква в) ДФЕС — Оперативна помощ — Изключване — Задължение на Комисията да квалифицира мерките като мерки за инвестиционна или оперативна помощ — Липса (член 107, параграф 3, буква в) ДФЕС)*

Резюме

Съдът потвърждава решението на Комисията, с което се одобряват британските помощи в полза на атомната електроцентрала Hinkley Point C

С решение от 8 октомври 2014 г.¹ Европейската комисия одобрява помощите, които Обединеното кралство възнамерява да отпусне на блок С от атомната електроцентрала „Hinkley Point“, намираща се в Съмърсет, в крайбрежната зона на Обединеното кралство (наричана по-нататък „Hinkley Point C“), за да насърчи създаването на нови ядрени производствени мощности. Този блок следва да бъде пуснат в експлоатация през 2023 г., като експлоатационният му срок е 60 години. Помощите, които се разделят на три части, са предвидени в полза на бъдещия оператор на блок С, дружеството NNB Generation Company Limited (наричано по-нататък „NNB Generation“), дъщерно дружество на EDF Energy plc.

Първата от разглежданите мерки е „договор за разлика“², който има за цел да гарантира стабилност на цените на продажбите на електроенергия по време на оперативната фаза на Hinkley Point C. Втората е споразумение между инвеститорите в NNB Generation и министъра по въпросите на енергетиката и изменението на климата на Обединеното кралство, гарантиращо компенсация в случай на предсрочно затваряне на атомната електроцентрала по политически причини. Третата е кредитната гаранция на Обединеното кралство за облигациите, които NNB Generation трябва да емитира, и има за цел да осигури съвременното плащане на главницата и лихвите по квалифицирания дълг.

В решението си Комисията квалифицира тези три мерки като държавни помощи, съвместими с вътрешния пазар съгласно член 107, параграф 3, буква в) ДФЕС. По силата на тази разпоредба помощите, които имат за цел да улеснят развитието на някои икономически дейности или на някои икономически региони, могат да се считат за съвместими с вътрешния пазар, доколкото не засягат по неблагоприятен начин условията на търговия до степен, която противоречи на общия интерес.

Австрия иска отмяна на това решение пред Общия съд на Европейския съюз, който обаче отхвърля жалбата с решение от 12 юли 2018 г.³

¹ Решение (ЕС) 2015/658 на Комисията от 8 октомври 2014 година относно мярката за помощ SA.34947 (2013/C) (ex 2013/N), която Обединеното кралство възнамерява да приведе в действие за подкрепа на атомната електроцентрала „Hinkley Point C“ (ОВ L 109, 2015 г., стр. 44).

² Страни по този договор са NNB Generation и дружеството Low Carbon Contracts Ltd — субект, който се финансира чрез законово задължение за всички лицензирани доставчици на електроенергия колективно.

³ Решение от 12 юли 2018 г., Австрия/Комисия, T-356/15, EU:T:2018:439; вж. също прессъобщение № 104/18.

Сезиран с жалба, подадена от Австрия⁴, Съдът по същество е трябвало да отговори на неразглеждания досега в съдебната практика въпрос дали изграждането на атомна електроцентрала може да се ползва от държавна помощ, одобрена от Комисията съгласно член 107, параграф 3, буква в) ДФЕС. Като отхвърля жалбата, Съдът дава утвърдителен отговор на този въпрос.

Най-напред Съдът припомня, че за да може да бъде обявена за съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) ДФЕС, държавната помощ трябва да отговаря на две условия, първото от които да има за цел да улесни развитието на някои икономически дейности или на някои икономически региони, а второто — да не засяга по неблагоприятен начин условията на търговия до степен, която противоречи на общия интерес. Тази разпоредба обаче не изисква предвидената помощ да преследва цел от общ интерес. Поради това Съдът отхвърля като неоснователни различните доводи на Австрия, изведени от факта, че изграждането на нова атомна електроцентрала не представлявало цел от общ интерес.

Освен това Съдът потвърждава, че при липсата на специални правила в Договора за Евратом, правилата на Договора за функционирането на ЕС в областта на държавните помощи следва да се прилагат в сектора на ядрената енергетика. Обратно на постановеното от Общия съд, Договорът за Евратом допуска прилагането и в този сектор на нормите от правото на Съюза в областта на околната среда, така че държавна помощ за икономическа дейност от сектора на ядрената енергетика, чието разглеждане разкрие, че тя нарушава норми в областта на околната среда, не би могла да се обяви за съвместима с вътрешния пазар. Така допуснатата от Общия съд грешка при прилагане на правото обаче не оказва влияние върху основателността на обжалваното съдебно решение, доколкото не може да се приеме, че принципите на опазване на околната среда, на предпазните мерки, на „замърсителят плаща“ и на устойчивост, на които се позовава Австрия в подкрепа на жалбата си за отмяна, във всички случаи не допускат предоставянето на държавни помощи за изграждането или експлоатацията на атомна електроцентрала. Съдът е постановил по същество, че подобен подход не би бил съвместим с член 194, параграф 2, втора алинея ДФЕС, от който следва, че държава членка е свободна да определя условията за използване на енергийните си ресурси, да избира между различни енергийни източници и да определя общата структура на енергийното си снабдяване, без да изключва възможността в резултат на това да бъде избрана ядрената енергия.

По-нататък Съдът отхвърля довода на Австрия, че Общият съд неправилно е определил релевантната икономическа дейност по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) ДФЕС. В това отношение Съдът е постановил, че производството на ядрена енергия, което разглежданите мерки целят да развият, действително представлява икономическа дейност по смисъла на тази разпоредба. Освен това Съдът припомня, че определянето на продуктовия пазар, в който се вписва дейността, за която се отнася помощта, е релевантно, за да се провери дали последната не засяга по неблагоприятен начин условията на търговия до степен, която е в противоречие с общия интерес, което представлява второто условие, от което зависи съвместимостта на дадена помощ съгласно тази разпоредба. В настоящия случай обаче Комисията е определила либерализирания пазар за производство и доставка на електроенергия като пазара, засегнат от предвидените мерки.

⁴ Както пред Общия съд, Люксембург встъпва в подкрепа на исканията на Австрия в производството пред Съда, докато Чешката република, Франция, Унгария, Полша, Словакия и Обединеното кралство встъпват в подкрепа на Комисията.

Освен това Общият съд не е допуснал грешка при прилагане на правото и като е приел, че макар наличието на неефективност на засегнатия от предвидената помощ пазар да може да представлява релевантен фактор за обявяването ѝ за съвместима с вътрешния пазар, липсата на такава неефективност не води непременно до нейната несъвместимост с вътрешния пазар.

Що се отнася до контрола за пропорционалност на предвидената помощ в полза на Hinkley Point C, Съдът най-напред припомня, че Общият съд е разгледал пропорционалността на разглежданите мерки с оглед на нуждите на Обединеното кралство от снабдяване с електроенергия, като същевременно правилно е потвърдил, че последното е свободно да определи състава на своя енергиен микс. Освен това при проверката на условието предвидената помощ да не засяга по неблагоприятен начин условията на търговия до степен, която противоречи на общия интерес, Комисията не е трябвало да взема предвид отрицателните последици, които разглежданите мерки могат да имат за осъществяването на принципите на опазване на околната среда, на предпазните мерки, на „замърсителят плаща“ и на устойчивост, на които се позовава Австрия. Всъщност, без да се засяга проверката дали подпомаганата дейност не нарушава правилата на правото на Съюза в областта на околната среда, разглеждането на това условие не изисква Комисията да взема предвид евентуални отрицателни последици, различни от отрицателните последици на помощта за конкуренцията и търговията между държавите членки.

Накрая, Съдът потвърждава, че за да се провери съвместимостта на разглежданите мерки с вътрешния пазар, нито Комисията, нито Общият съд са длъжни формално да ги квалифицират като „инвестиционни помощи“, които може да отговарят на условията за прилагане на член 107, параграф 3, буква в) ДФЕС, или като „оперативни помощи“, чието разрешение съгласно тази разпоредба е изключено по принцип.